

Сарібекян Юлія Артурівна,
аспірант відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

НЕЗАКОННА ЛІКУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ КОСМЕТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Кримінальне судочинство охоплює всі аспекти правового процесу, пов'язані з розглядом кримінальних справ. Зокрема, це включає в себе всі етапи: від розслідування злочину до вирішення його судом. Кожний такий процес має певні особливості та порядок проведення окремих дій. У цій роботі ми проаналізуємо деякі аспекти кримінального судочинства під час розслідування незаконної лікувальної діяльності у сфері надання косметологічних послуг.

Необхідно зазначити, що головна мета кримінального судочинства – це забезпечення справедливого та ефективного вирішення кримінальних справ, забезпечення захисту прав обвинуваченого, а також забезпечення безпеки та захисту суспільства в цілому.

Говорячи, зокрема, про незаконну лікувальну діяльність, то кримінальне судочинство відіграє важливу роль у виявленні та розгляді подібних випадків. Наприклад, сюди можна віднести різні види злочинів, такі як незаконна медична практика, неправомірний продаж лікарських засобів, шахрайство у галузі медицини та інші.

Ми зосередимо увагу саме на наданні косметологічних послуг некваліфікованими особами. Опираючись на те, що зазначені неправомірні дії ми відносимо до такого кримінального правопорушення як незаконна лікувальна діяльність [1], зупинимось на аналізі такої дії як здійснення медичної практики без відповідних ліцензій або кваліфікації.

У першу чергу необхідно зазначити, що такі дії є кримінальним правопорушенням та несуть за собою певні наслідки. Особливо серйозними є випадки, коли така незаконна діяльність призводить до травм або смерті пацієнтів.

Суб'єкти кримінального судочинства ведуть розслідування та розглядають кримінальні справи, пов'язані з незаконною лікувальною діяльністю, забезпечуючи справедливе та ефективне правосуддя. Такі справи можуть включати дослідження доказів, виклики свідків та експертів, а також вирішення питань, пов'язаних з правами обвинуваченого та захистом інтересів потерпілих.

Проте виникає декілька питань щодо косметологічної діяльності. У зв'язку з тим, що сьогодні косметологічна діяльність прямо не закріплена жодним нормативно-правовими актом, ми зустрічаємо багато випадків, після яких недобросовісні фахівці залишаються безкарними. Ми маємо змогу лише опосередковано довести, що косметологічна діяльність має ознаки лікувальної діяльності [2], а майстер зобов'язаний

мати ліцензію на заняття медичною практикою, виходячи з того, як саме теоретики розкривають поняття «медична практики». На жаль, правовий статус косметолога та його відповідальність за наслідки косметологічної діяльності не закріплені.

Крім того, проаналізувавши практичний досвід та теоретичну базу, ми впевнені, що ведення нових норм, які будуть регулювати суспільні відносини у сфері надання косметологічних послуг, вкрай необхідні сьогодні.

Пропонуємо розглянути судову справу, яка безпосередньо пов'язана з тематикою нашої роботи. Отже, 17 жовтня 2023 року Рівненський районний суд Рівненської області, розглянувши цивільну справу за позовом про захист прав споживачів, встановив наступне [3].

11 листопада 2021 року потерпіла звернулася в Центр лазерної косметології «Лазерхауз» (далі – Центр) для проведення медичної процедури, а саме лазерної епіляції. На наступний день після проведення процедури її ноги (гомілки) почали нестерпно пекти і на них утворилися дрібні поодинокі пухирці, а після звернення до лікарів їй було діагностовано постопіковий дерматит, променевий опік обох гомілок (еритема) I-II А ст., який виник внаслідок застосування лазерної епіляції ЗС-гомілок. Після встановлення діагнозу потерпіла звернулася до Центру з приводу повернення їй коштів у зв'язку з неналежно наданими послугами. У свою чергу, Центр відмовився повертати сплачені нею кошти, у зв'язку з чим, потерпіла звернулася з позовом до суду.

Як результат суд виніс рішення частково задовольнити позов потерпілої, а саме компенсувати суму оплати за неякісно надані послуги та аванс за наступні послуги, а також компенсувати моральну шкоду.

Незважаючи на вищезазначене, Центр не погодився з рішенням суду та подав апеляційну скаргу до Рівненського апеляційного суду. Проте скаргу залишили без задоволення, а рішення Рівненського районного суду Рівненської області – без змін [4].

Цей приклад є черговим підтвердженням того, що косметологічна діяльність потребує особливого контролю та введення нових правових норм, завдяки яким ми магімемо змогу запобігти некваліфікованій та неякісній діяльності спеціалістів.

Аналізуючи вищезазначену ситуацію, яка трапляється доволі часто на практиці, необхідно відмітити, що наразі потерпіла особа від рук «недофахівців» має право лише звернутися до суду з позовом про захист прав споживачів. У зв'язку з цим виникає питання, чи буде це дієвим механізмом, що ефективно вплине на діяльність подібних спеціалістів та косметологічних закладів? На нашу думку, цього недостатньо, адже санкція у вигляді штрафу не унеможливило подальшу роботу цих осіб. У результаті ми не зупинимо порушення у сфері косметології, а чисельність потерпілих осіб буде тільки зростати.

Урегулювання суспільних відносин у сфері надання косметологічних послуг є одним з найефективніших способів запобігти незаконній лікувальній діяльності. Необхідно встановити чіткі права та обов'язки косметологів, закріпити їх правовий статус, визначити умови для отримання ліцензії на заняття медичною практикою у сфері косметології, а також ввести відповідальність за надання послуг без дозвільної документації або за нанесення шкоди під час виконання відповідної діяльності.

На нашу думку, такий механізм дасть змогу контролювати діяльність у сфері косметології, а найголовніше завдяки впровадженню ми матимемо змогу ефективно та безперешкодно захищати права, життя та здоров'я осіб, які користуються косметологічними послугами.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Науково-практичний коментар до статті 138 Кримінального кодексу України : Науково-практичний коментар від 01 січня 2009 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KK004641>.
3. Рівненський районний суд Рівненської області, 17 жовтня 2023 року, 570/3055/22 (Україна). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114472813>.
4. Рівненський апеляційний суд, 25 січня 2024 року, 570/3055/22 (Україна). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116572151>.

Семирозум Ігор Михайлович,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Зайка Сергій Олегович,

доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

НОВЕЛИ КПК УКРАЇНИ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

На початку поточного року відбулися зміни до чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі за текстом – КПК України) [1], які мали вирішити певні проблемні питання обчислення строків досудового розслідування, а саме - строків дізнання (розслідування кримінальних проступків).

Так, ще до прийняття Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» від 08.12.2023 № 3509-IX, де у пункті 4 зазначено: «частину другу та абзац четвертий